EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 05 23
COM(2022) 623 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Portugalijos 2022 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Portugalijos stabilumo programos

{SWD(2022) 623 final} - {SWD(2022) 640 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Portugalijos 2022 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Portugalijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241[3], kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė. Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Priemonė prisideda prie ekonomikos atsigavimo ir tvarių ir augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, kartu didindama valstybių narių ekonomikos atsparumą ir potencialų augimą. Ji taip pat padeda stiprinti tvarią viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu. 2022 m. birželio [XX] d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, [atnaujintas] pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

2 OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

3 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

(2) 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija priėmė metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2022 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Joje tinkamai atsižvelgta į 2021 m. gegužės mėn. Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime dar kartą patvirtintą bendrą įsipareigojimą toliau įgyvendinti 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2022 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytus prioritetus. 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011[4] taip pat priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Portugalija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, tą pačią dieną Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (ją Taryba priėmė 2022 m. balandžio 5 d.) ir pasiūlymą dėl 2022 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas (ją Taryba priėmė 2022 m. kovo 14 d.);

(3) geopolitines ir ekonomines aplinkybes labai pakeitė po pasaulinės pandemijos įvykusi Rusijos invazija į Ukrainą. Invazijos poveikis valstybių narių ekonomikai pasireiškia, pvz., aukštesnėmis energijos bei maisto produktų kainomis ir prastesnėmis augimo perspektyvomis. Aukštesnės energijos kainos itin slegia pažeidžiamiausius namų ūkius, kurie patiria energijos nepriteklių arba kuriems jis gresia. Be to, į ES atvyksta kaip niekada daug pabėgėlių iš Ukrainos. Šiomis aplinkybėmis 2022 m. kovo 4 d. pirmą kartą pradėta taikyti Laikinosios apsaugos direktyva[5], pagal kurią iš Ukrainos perkeltiems asmenims suteikiama teisė teisėtai būti ES, taip pat galimybė mokytis, dalyvauti darbo rinkoje, gauti sveikatos priežiūros paslaugas, būstą ir socialinę paramą;

(4) atsižvelgiant į sparčiai kintančią ekonominę ir geopolitinę padėtį ir kaip išdėstyta 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje, 2022 m. Europos semestras – plataus masto ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo sistema – atnaujinamas, o kartu pritaikomas prie Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo reikalavimų. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, itin svarbu įgyvendinti priimtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, pateiktas per 2019 ir 2020 m. semestro ciklus, arba didelę jų dalį. 2019 ir 2020 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat svarbios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius, šalia visų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pateiktų iki pakoreguoto plano pateikimo datos;

(5) nuo 2020 m. kovo mėn. taikoma bendroji nukrypti leidžianti išlyga[6]. 2021 m. kovo 3 d. komunikate[7] Komisija taip pat išdėstė nuomonę, kad sprendimas nutraukti bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą arba ją toliau taikyti turėtų būti

---

4 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

5 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1).

6 Komisijos komunikatas Tarybai dėl Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios išvengimo sąlygos taikymo, Briuselis, 2020 3 20, COM(2020) 123 *final*.

7 Komisijos komunikatas Tarybai „Metai nuo COVID-19 protrūkio. Fiskalinės politikos atsakas“, Briuselis, 2021 3 3, COM(2021) 105 *final*.

priimamas atlikus bendrą ekonominės padėties vertinimą, kurio vienas iš pagrindinių kiekybinių kriterijų būtų ES arba euro zonos ekonominės veiklos mastas, palyginti su iki krizės (2019 m. pabaigoje) buvusiu mastu. Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą pratęsti 2023 m. būtų pagrįsta dėl didesnio neapibrėžtumo ir didelės neigiamų ekonominės perspektyvos pokyčių rizikos karo Europoje aplinkybėmis, dėl precedento neturinčių energijos kainų šuolių ir tolesnių tiekimo grandinės sutrikimų;

(6) laikantis 2021 m. birželio 18 d. Tarybos nuomonėje dėl 2021 m. stabilumo programos išdėstyto požiūrio, šiuo metu fiskalinės politikos kryptį geriausia vertinti kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamas išlaidas, pokytį, palyginti su vidutinio laikotarpio potencialiu augimu[8]. Be bendros fiskalinės politikos krypties, siekiant įvertinti, ar nacionalinė fiskalinė politika yra apdairi, o jos sudėtis yra palanki tvariam atsigavimui, suderinamam su žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos tikslais, dėmesys taip pat skiriamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų[9] pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones ir išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones) ir investicijų raidai;

(7) 2022 m. kovo 2 d. Komisija priėmė komunikatą[10] ir jame pateikė plataus pobūdžio 2023 m. fiskalinės politikos gairių, kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Remdamasi 2022 m. žiemos prognozėje pateikta makroekonomine perspektyva, Komisija pažymėjo, kad perėjimas nuo bendros remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties 2020–2022 m. prie iš esmės neutralios bendros fiskalinės politikos krypties 2023 m. atrodytų tinkamas; tuo pat metu reikia būti pasirengus reaguoti į kintančią ekonominę padėtį. Komisija paskelbė, kad konkrečioms valstybėms narėms 2023 m. ir toliau turėtų būti teikiamos skirtingos fiskalinės rekomendacijos ir turėtų būti atsižvelgta į galimą tarpvalstybinį šalutinį poveikį. Komisija valstybes nares paragino atsižvelgti į šias gaires savo stabilumo ir konvergencijos programose. Komisija įsipareigojo atidžiai stebėti ekonominius pokyčius ir prireikus pritaikyti politikos gaires, vėliausiai – 2022 m. gegužės mėn. pabaigoje paskelbsimame Europos semestro pavasario dokumentų rinkinyje;

(8) kalbant apie 2022 m. kovo 2 d. fiskalines gaires, 2023 m. fiskalinėmis rekomendacijomis atsižvelgiama į prastesnę ekonominę perspektyvą, didesnį neapibrėžtumą ir papildomą neigiamų pokyčių riziką, taip pat į didesnę infliaciją, palyginti su žiemos prognoze. Atsižvelgiant į šiuos aspektus, fiskalinis atsakas turi būti didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir energetinį saugumą ir išlaikyti pažeidžiamiausių namų ūkių perkamąją galią, kad būtų galima sušvelninti energijos kainų šuolio poveikį ir padėti apriboti antrinio poveikio infliacinį

---

8 Šioje rekomendacijoje pateikiami fiskalinės politikos krypties ir jos komponentų įverčiai yra Komisijos įverčiai, grindžiami prielaidomis, kuriomis pagrįsta Komisijos 2022 m. pavasario prognozė. Komisijos vidutinio laikotarpio potencialaus augimo įverčiai neapima teigiamo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų ekonomikos augimą, poveikio.

9 Nefinansuojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis.

10 Komisijos komunikatas Tarybai „2023 m. fiskalinės politikos gairės“, Briuselis, 2022 3 2, COM(2022) 85 *final*.

spaudimą tikslinėmis ir laikinomis priemonėmis; fiskalinė politika turi likti lanksti, kad būtų galima prisitaikyti prie greitai kintančių aplinkybių, ir skirtis konkrečiose šalyse priklausomai nuo jų fiskalinės ir ekonominės padėties, įskaitant krizės poveikį joms ir iš Ukrainos perkeltų asmenų srautą į jas;

(9) 2021 m. balandžio 22 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Portugalija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną įvertino vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis. Liepos 13 d. Taryba priėmė Sprendimą dėl Portugalijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo[11]. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimto sprendimo, kad Portugalija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

(10) laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnyje nustatyto termino, 2022 m. balandžio 29 d. Portugalija pateikė 2022 m. nacionalinę reformų programą ir 2022 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį, 2022 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Portugalijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

(11) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė 2022 m. Portugalijos ataskaitą[12]. Joje įvertinta pažanga, Portugalijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019, 2020 ir 2021 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir, remiantis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestine, apžvelgta, kaip Portugalija įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai, įskaitant dėl Rusijos invazijos į Ukrainą kylančius uždavinius. Be to, joje įvertinta pažanga, Portugalijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant ES pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat JT darnaus vystymosi tikslų;

(12) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko Portugalijos nuodugnią apžvalgą, o jos rezultatus paskelbė 2022 m. gegužės 23 d.[13] Komisija padarė išvadą, kad Portugalijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma, pažeidžiamumas yra susijęs su didele išorės, privačiojo ir valdžios sektoriaus skola esant mažam našumo augimui;

(13) 2022 m. balandžio 14 d. Portugalija pateikė naują 2022 m. biudžeto plano projektą. Išsamus to plano įvertinimas pagal Reglamento (ES) Nr. 473/2013 7 straipsnį turi būti pateiktas Komisijos nuomonėje;

(14) 2020 m. liepos 20 d. Taryba rekomendavo Portugalijai, laikantis bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, 2020 ir 2021 m. imtis visų būtinų priemonių, kad būtų

---

11 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Portugalijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 10149/21+ADD 1 REV 1).

12 SWD(2022)623 *final*.

13 SWD(2022)637 *final*.

veiksmingai kovojama su pandemija, palaikoma ekonomika ir remiamas būsimas atsigavimas. Ji Portugalijai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, 2021 m. Portugalijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 5,8 % BVP 2020 m. iki 2,8 % 2021 m. Portugalijos fiskalinės politikos atsaku 2021 m. remtas ekonomikos atsigavimas, o laikinų neatidėliotinų paramos priemonių apimtis sumažėjo nuo 2,3 % BVP 2020 m. iki 2,2 % 2021 m. Priemonės, kurių Portugalija ėmėsi 2021 m., atitiko 2020 m. liepos 20 d. Tarybos rekomendaciją. Diskrecinės biudžeto priemonės, kurias Vyriausybė priėmė 2020 ir 2021 m., daugiausia buvo laikinos arba joms buvo kompensacinių priemonių. Be to, kai kurios diskrecinės priemonės, kurias Vyriausybė priėmė 2020–2021 m. laikotarpiu, nebuvo laikinos ir joms nebuvo kompensacinių priemonių; jas daugiausia sudarė su sveikatos priežiūra susijusios išlaidos, įskaitant Nacionalinės sveikatos tarnybos vykdomą papildomų sveikatos priežiūros specialistų įdarbinimą siekiant stiprinti reagavimo pajėgumus. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, 2021 m. valdžios sektoriaus skola sudarė 127,4 % BVP;

(15) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2022 m. stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra atsargus 2022 m. ir realistiškas vėlesniais metais[14]. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2022 m. išaugs 5,0 %, o 2023 m. – 3,3 %. Tuo tarpu Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 m. realiojo BVP augimas bus didesnis – 5,8 %, o 2023 m. – mažesnis – 2,7 %. Skirtumas susidarė dėl Komisijos 2022 m. prognozėje nurodyto spartesnio privataus vartojimo ir grynojo eksporto augimo ir lėtesnio investicijų ir grynojo eksporto augimo 2023 m. 2022 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja, kad 2022 m. nominalusis deficitas sumažės iki 1,9 % BVP, o 2023 m. – iki 0,7 %. Šis sumažėjimas 2022 m. daugiausia atspindi didelį ekonominės veiklos augimą ir daugelio neatidėliotinų su pandemija susijusių priemonių panaikinimą. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2022 m. sumažės iki 120,8 %, o 2023 m. – iki 115,4 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 ir 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas atitinkamai sudarys 1,9 % BVP ir 1,0 % BVP. Tai atitinka 2022 m. stabilumo programoje 2022 m. prognozuojamą deficitą, o kalbant apie 2023 m. – jis šiek tiek didesnis, daugiausia dėl didesnių prognozuojamų Komisijos einamųjų išlaidų tais metais. Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2022 m. bus mažesnis – 119,9 %, o 2023 m. panašus – 115,3 %. Skirtumas 2022 m. susidarė dėl Komisijos prognozuojamo didesnio nominaliojo BVP augimo tais metais.

Remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze, numatoma, kad vidutinio laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis bus 1,5 %.

[14] 2022 m. balandžio 29 d. Komisijai ir Tarybai pateiktoje 2022 m. stabilumo programoje nurodytas galutinis parengimo terminas – 2022 m. kovo 25 d., t. y. data, kurią ji buvo pateikta nacionaliniam parlamentui. 2022 m. balandžio 14 d. Portugalija pateikė Komisijai ir Euro grupei 2022 m. biudžeto plano projektą, į kurį įtrauktas 2022 m. makroekonominis scenarijus, kuris buvo šiek tiek atnaujintas, palyginti su programoje pateiktu scenarijumi. Konkrečiai, 2022 m. biudžeto plano projekte buvo šiek tiek sumažintas realiojo BVP augimas 2022 m. – iki 4,9 % (nuo programoje buvusių 5,0 %) ir tiems patiems metams iki 4,0 % (nuo programoje buvusių 3,3 %) padidinta infliacija pagal VKI (SVKI). Nepaisant šiek tiek kitokios viešųjų finansų sudėties, 2022 m. biudžeto plano projekte išlaikytas 2022 m. nustatytas valdžios sektoriaus deficito tikslas – 1,9 % BVP.

Tačiau šis įvertis neapima ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų Portugalijos ekonomikos augimą, poveikio;

(16) 2022 m. Vyriausybė palaipsniui panaikino daugumą priemonių, kurių imtasi reaguojant į COVID-19 krizę, taigi numatoma, kad laikinų neatidėliotinų paramos priemonių apimtis sumažės nuo 2,2 % BVP 2021 m. iki 0,7 % 2022 m. Valdžios sektoriaus deficitui 2022 m. poveikį daro priemonės, kurių imtasi siekiant kovoti su ekonominiu ir socialiniu energijos kainų kilimo poveikiu; Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad jos sudaro 0,6 % BVP 2022 m., o iki 2023 m. jos bus visiškai panaikintos[15]. Šias priemones daugiausia sudaro socialiniai pervedimai skurdesniems namų ūkiams, netiesioginių energijos vartojimo mokesčių mažinimas ir subsidijos energijos vartotojams. Paskelbta, kad šios priemonės yra laikinos. Vis dėlto, jei energijos kainos aukštos liks ir 2023 m., kai kurių iš šių priemonių galiojimas galėtų būti tęsiamas. Kai kurios iš šių priemonių, visų pirma visuotinis kuro mokesčio sumažinimas, nėra tikslinės. Valdžios sektoriaus deficitui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidos, kurios pagal Komisijos 2022 m. pavasario prognozę turėtų sudaryti 0,1 % BVP 2022 m.[16];

(17) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Portugalijai[17] 2022 m. pasinaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti, kartu vykdant apdairią fiskalinę politiką. Be to ji turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Taryba taip pat rekomendavo Portugalijai riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Ji Portugalijai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir fiskalinį tvarumą vidutiniu laikotarpiu ir tuo pat metu didinti investicijas siekiant padidinti augimo potencialą;

(18) remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze ir Portugalijos 2022 m. stabilumo programoje pateikta informacija, Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 m. fiskalinės politikos kryptis (−2,0 % BVP) išliks remiamojo pobūdžio[18]. Portugalija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti, kaip rekomendavo Taryba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2021 m., turėtų padidėti 0,5 procentinio punkto BVP. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės

---

15 Šie skaičiai rodo tų priemonių, kurių imtasi nuo 2021 m. rudens, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

16 Daroma prielaida, kad iki 2022 m. pabaigos bendras iš Ukrainos į ES perkeltų asmenų skaičius palaipsniui pasieks 6 milijonus, o jų geografinis pasiskirstymas apskaičiuotas remiantis esamos diasporos dydžiu, santykiniu priimančiosios valstybės narės gyventojų skaičiumi ir faktiniu iš Ukrainos perkeltų asmenų pasiskirstymu ES 2022 m. kovo mėn. Biudžeto išlaidų vienam asmeniui įverčiai yra grindžiami Komisijos Jungtinio tyrimų centro parengtu mikromodeliavimo modeliu „Euromod“ ir apskaičiuoti atsižvelgiant tiek į piniginius pervedimus, į kuriuos asmenys gali turėti teisę, tiek į išmokas natūra, kaip antai švietimo ir sveikatos priežiūros srityse.

17 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Portugalijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 102).

18 Neigiamas (teigiamas) rodiklio ženklas atitinka per didelį (per mažą) pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinio laikotarpio ekonomikos augimu, ir rodo skatinamąją (stabdomąją) fiskalinę politiką.

politikos krypčiai 2022 m. turėtų sudaryti 0,2 procentinio punkto[19]. Todėl Portugalija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis bendrai fiskalinės politikos krypčiai 2022 m. turėtų sudaryti 1,1 procentinio punkto. Šis reikšmingas skatinamasis poveikis apima papildomą priemonių, kuriomis siekiama mažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, poveikį (0,6 % BVP), taip pat iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidas (0,1 % BVP), o didėjančios viešojo sektoriaus darbo užmokesčio išlaidos, su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos ir tarpinis vartojimas, tikėtina, ir toliau darys spaudimą didinti einamąsias išlaidas. Be to numatoma, kad, labiau, palyginti su BVP defliatoriumi, padidėjusios vartotojų kainos turės įtakos nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų skatinamajam poveikiui bendrai fiskalinės pozicijos krypčiai 2022 m., nes padidės valdžios sektoriaus išlaidos prekėms ir paslaugoms. Tikimasi, kad 2022 m. Portugalija iš esmės apribos nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą, nes didelį nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų skatinamąjį poveikį 2022 m. daugiausia lemia priemonės, kurių imtasi siekiant mažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, taip pat išlaidos, susijusios su laikinos apsaugos suteikimu iš Ukrainos perkeltiems asmenims;

(19) Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje pagal nesikeičiančios politikos prielaidą numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis bus 0,0 % BVP[20]. Numatoma, kad Portugalija 2023 m. toliau naudosis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2022 m., turėtų padidėti 0,2 procentinio punkto BVP. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,3 procentinio punkto[21]. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo stabdomasis poveikis bendrai fiskalinės politikos krypčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,7 procentinio punkto. Čia įtrauktas poveikis, kurį turės priemonių, kuriomis reaguojama į pakilusias energijos kainas, laipsniškas panaikinimas (0,6 % BVP). Kartu numatoma, kad 2022 m. labiau, palyginti su BVP defliatoriumi, padidėjusios vartotojų kainos turės įtakos nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų poveikiui bendrai fiskalinės pozicijos krypčiai 2023 m., nes dėl indeksavimo padidės išlaidos pensijoms ir socialinėms išmokoms;

(20) 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui sumažės iki 0,3 % BVP 2024 m., o 2025 m. taps subalansuotas. Todėl planuojama, kad valdžios sektoriaus deficitas per programos laikotarpį liks mažesnis negu 3 % BVP. Programoje numatoma, kad iki 2025 m. valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP turėtų sumažėti: konkrečiai 2024 m. – iki 109,8 %, o 2025 m. dar

---

19 Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,2 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

20 Neigiamas (teigiamas) rodiklio ženklas atitinka per didelį (per mažą) pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinio laikotarpio ekonomikos augimu, ir rodo skatinamąją (stabdomąją) fiskalinę politiką.

21 Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,2 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

labiau – iki 105,9 %. Remiantis Komisijos analize, skolos tvarumo rizika vidutiniu laikotarpiu atrodo didelė;

(21) jei viešųjų finansų sudėtis – tiek valstybės biudžeto pajamų, tiek išlaidų – būtų labiau palanki ekonomikos augimui, būtų užtikrintas ilgalaikis Portugalijos fiskalinis tvarumas, pagerinta verslo aplinka ir prisidėta prie įtraukaus ekonomikos atsigavimo. Kalbant apie Portugalijos mokesčių sistemą, yra duomenų[22], rodančių, kad šalies mokesčių lengvatų sistema yra gana sudėtinga ir nepakankamai skaidri (nustatyta daugiau kaip 500 mokesčių lengvatų, kurios išdėstytos daugiau kaip 60 teisės aktų), o mokesčių išlaidų ekonominis efektyvumas būtų didesnis, jei jos būtų nuolatos stebimos ir vertinamos. Be to, įmonių pelno mokesčio tarifo struktūrą apsunkina papildomi valstybės ir savivaldybių mokesčiai, dėl kurių mokesčių mokėtojams tampa sudėtinga juos suprasti, o mokesčių administratoriams tenka papildoma našta. Tiesiogiai išskaičiuojami mokesčiai dažnai būna per dideli, todėl kitais metais prašomos grąžinti sumos yra didelės. Periodinės mokesčių surinkimo išlaidos yra palyginti didelės (2019 m. jos buvo maždaug 20 % didesnės už ES 27 vidurkį), o mokesčių administracijos investicijos į informacines ir ryšių technologijas yra mažos, palyginti su ES vidurkiu (2019 m. jos sudarė 5,7 % mokesčių administracijos veiklos išlaidų ir buvo beveik perpus mažesnės už ES 27 vidurkį). Todėl jei pajamų administravimo įstaigos veiktų veiksmingiau, tai padėtų sutrumpinti mokesčių mokėjimo laiką Portugalijoje ir sumažinti nemažą nesumokėtų mokestinių nepriemokų dydį (2019 m. pabaigoje jis sudarė 37,1 % visų grynųjų pajamų ir buvo vienas didžiausių ES). Kalbant apie Portugalijos socialinės apsaugos sistemą, socialinių pervedimų veiksmingumas mažinant skurdą ir nelygybę yra mažesnis už ES vidurkį. Visų pirma, minimalių pajamų adekvatumas yra mažas – 37,5 % skurdo ribos (ES – 58,9 %). Be to atrodo, kad daugybe socialinių išmokų siekiama panašių tikslų, o tai taip pat lemia sudėtingumą. Dėl tokio socialinės apsaugos sistemos susiskaidymo ja naudojamasi palyginti menkai, be to trūksta dėmesio tiems, kam labiausiai reikia socialinės apsaugos, todėl mažėja socialinių išmokų aprėptis ir galiausiai jų adekvatumas. Šiomis aplinkybėmis ypač svarbu įgyvendinti Nacionalinę kovos su skurdu strategiją;

(22) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Jos padeda spręsti visus ekonominius ir socialinius uždavinius, 2019 ir 2020 m. per Europos semestrą nustatytus Portugalijai skirtose Tarybos rekomendacijose, šalia jai skirtų rekomendacijų, kurios pateiktos iki plano priėmimo datos, arba didelę jų dalį. Visų pirma, planu skatinamos investicijos į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Itin svarbus plano tikslas – gerinti viešųjų finansų kokybę ir valstybės valdomų įmonių finansinį tvarumą. Planu siekiama plataus užmojo tikslo – didinti sveikatos sistemos atsparumą ir suteikti daugiau galimybių naudotis kokybiškomis sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugomis. Planu siekiama pagerinti bendrą gyventojų įgūdžių lygį, įskaitant įvairių gyventojų grupių skaitmeninius įgūdžius, ir sustiprinti profesinio rengimo ir mokymo pasiūlą. Plane numatytos didelės investicijos socialinėms paslaugoms gerinti, be kita ko, didinant socialinio ir įperkamo būsto pasiūlą. Jame pateikiamos atitinkamos priemonės, kuriomis siekiama mažinti darbo rinkos segmentaciją, remti kokybišką užimtumą ir darbo vietų išsaugojimą. Vienas

[22] „Mokesčių lengvatos Portugalijoje. Koncepcija, metodika ir praktika“ („Tax benefits in Portugal – concept, methodology and practice“), Mokesčių lengvatų darbo grupė, 2019 m. gegužės mėn.

pagrindinių plano tikslų – remti piliečių ir įmonių naudojimąsi skaitmeninėmis technologijomis. Svarbu tai, kad plane yra numatyta priemonių, kuriomis siekiama sudaryti daugiau galimybių gauti finansavimą, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ir skatinti privačiojo ir viešojo sektorių investicijas, kad šalies ekonomika atsigautų. Jame nustatomos reikšmingos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama skatinti investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas, didinti jų veiksmingumą ir efektyvumą. Planu siekiama plataus užmojo tikslo – spręsti verslo aplinkos problemas ir didinti teisingumo sistemos veiksmingumą;

(23) tikimasi, kad Portugalijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas prisidės prie tolesnės žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos pažangos. Priemonėms, kuriomis Portugalijoje remiamas klimato srities tikslų įgyvendinimas, skiriama 37,9 % visų plano asignavimų, o priemonėms, kuriomis remiamas skaitmeninių tikslų įgyvendinimas, – 22,1 % visų plano asignavimų. Visapusiškas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas laikantis atitinkamų tarpinių ir siektinų reikšmių padės Portugalijai greitai atsigauti nuo COVID-19 krizės padarinių, o kartu sustiprins jos atsparumą. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą už planą platesnę ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(24) 2022 m. kovo 4 d. Portugalija pateikė partnerystės sutartį[23], o kitų sanglaudos politikos programavimo dokumentų dar nepateikė. Pagal 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060 Portugalija, programuodama 2021–2027 m. sanglaudos politikos fondus, turi atsižvelgti į atitinkamas jai skirtas rekomendacijas. Tai yra iš sanglaudos politikos fondų gautinos finansinės paramos veiksmingumo gerinimo ir kuo didesnės pridėtinės vertės užtikrinimo prielaida, be to, taip skatinamas šių fondų ir kitų Sąjungos priemonių bei fondų tarpusavio koordinavimas, papildomumas ir darna. Sėkmingas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir sanglaudos politikos programų įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar bus pašalintos kliūtys investicijoms, kad būtų remiama žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir darnus teritorinis vystymasis;

(25) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, Portugalijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su žiedine ekonomika. Portugalija gerokai atsilieka nuo ES vidurkio pagal žiedinės ekonomikos ir atliekų tvarkymo rodiklius. Vidutinis komunalinių atliekų perdirbimo lygis yra žemas ir mažėja, o regionuose padėtis skiriasi. Portugalija nepasiekė ES tikslo iki 2020 m. perdirbti 50 % komunalinių atliekų. Bendras perdirbimo lygis 2019 m. buvo 29 %, o 2020 m. – 26,5 % (negalutiniais duomenimis), palyginti su ES vidurkiu – 48 %. Norint pasiekti ateinančiam dešimtmečiui nustatytus ES tikslus, įskaitant tikslą iki 2025 m. perdirbti 55 % komunalinių atliekų, reikės įdėti daug pastangų. Reikalingi patobulinimai siekiant didinti atliekų prevenciją, jų mažinimą, rūšiavimą, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą, kad atliekos nepatektų į sąvartynus ir deginimo įrenginius, ir modernizuoti atliekų perdirbimo ir apdorojimo įrenginius.

[23] 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

Šiuos tikslus lengviau pasiekti padėtų, pavyzdžiui, šalinimo sąvartyne ir atliekų deginimo mokesčių didinimas, galutinių atliekų mokesčio įvedimas ir mokesčių didinimas savivaldybėms, kurios nepasiekia perdirbimo tikslų. Be to, šį procesą galėtų paspartinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo išplėtimas ir tolesnis sistemų „mokėk už tiek, kiek išmeti“ plėtojimas;

(26) reaguojant į Versalio deklaracijoje ES valstybių ar vyriausybių vadovų suteiktą įgaliojimą, planu „REPowerEU“ siekiama kuo greičiau palaipsniui panaikinti Europos Sąjungos priklausomybę nuo iškastinio kuro importo iš Rusijos. Todėl palaikant dialogą su valstybėmis narėmis nustatomi tinkamiausi nacionalinio, regioninio ir ES masto projektai, investicijos ir reformos. Šiomis priemonėmis siekiama mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro ir atsisakyti iškastinio kuro importo iš Rusijos;

(27) Portugalijoje daug energijos gaunama iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (jos energijos rūšių derinyje tokia energija sudaro trečdalį) ir ji nėra labai priklausoma nuo iškastinio kuro iš Rusijos. Tačiau 2020 m. duomenimis, nafta ir dujos (daugiausia suskystintos gamtinės dujos (SGD)) vis dar sudaro du trečdalius jos pirminės energijos tiekimo – atitinkamai 42 ir 24 %. Akmens anglys elektros energijos gamybai nebenaudojamos nuo 2021 m., tačiau pastaraisiais metais sparčiai išaugo dujų suvartojimas; šį padidėjimą iš dalies lėmė tai, kad dėl sausrų sumažėjo galimybių naudoti hidroenergiją. Kadangi iš Rusijos importuojama tik 10 % dujų, Portugalijos priklausomybės santykis nuo tokio importo yra gerokai mažesnis už ES vidurkį (44 %); tai lemia didelė priklausomybė nuo SGD ir tai, kad naftos ir akmens anglių Portugalija iš Rusijos neimportuoja[24]. Vis dėl to, visą iškastinį kurą Portugalija importuoja. Norint sumažinti šią bendrą priklausomybę nuo importo įgyvendinant didesnius ES klimato srities užmojus, orientuotus į įperkamesnę, saugesnę ir tvaresnę energiją, reikės toliau išnaudoti Portugalijos saulės ir vėjo, įskaitant jūros vėjo, energijos potencialą, visų pirma paprastinant leidimų išdavimo procedūras ir stiprinant administracinius gebėjimus. Elektros energijos perdavimo ir skirstomųjų tinklų modernizavimas, įskaitant nuolatinės srovės technologijų diegimą, taip pat sąlygų investuoti į elektros energijos kaupimą sudarymas leistų užtikrinti lankstų ir greitą reagavimą užtikrinantį energijos tiekimą, o tai labai svarbu valdant sistemą, kurioje didelė dalis energijos gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių. Portugalijos ir ES elektros energijos sistemai taip pat kyla atsparumo problemų dėl menko elektros energetikos sistemų sujungimo su Ispanija (ir su Prancūzija) lygio. Papildomos tarpvalstybinės jungtys galėtų padėti geriau integruoti Pirėnų pusiasalio atsinaujinančiųjų energijos išteklių pajėgumus į bendrąją energijos rinką. Siekiant pagerinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą, tinkamos finansavimo schemos, informuotumo didinimo kampanijos ir žaliųjų įgūdžių ugdymas gerokai padidintų investicijų veiksmingumą. Be to, reikia toliau mažinti transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, be kita ko, sparčiau diegiant elektromobilių įkrovimo infrastruktūrą ir darant pažangą įgyvendinant svarbiausius geležinkelių ir dviračių eismo bei viešojo transporto projektus. Kad Portugalija pasiektų 55 % tikslo priemonių rinkinio tikslus, reikės toliau didinti užmojus mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus;

[24] Eurostato duomenys (2020 m.), gamtinių dujų, žalios naftos ir akmens anglių importo iš Rusijos dalis, palyginti su bendru atitinkamu importu. Apskaičiuojant bendrą ES 27 valstybių narių importą remiamasi importo iš ne ES 27 šalių duomenimis. Portugalijos atveju bendras importas apima ES vidaus prekybą. Žalia nafta neapima perdirbtų naftos produktų.

(28) nors dėl spartesnio perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir iškastinio kuro atsisakymo keliuose sektoriuose susidarys didelių restruktūrizavimo išlaidų, tam, kad sumažintų socioekonominį pertvarkos poveikį labiausiai paveiktuose regionuose, įgyvendindama sanglaudos politiką Portugalija gali pasinaudoti Teisingos pertvarkos mechanizmu. Be to, siekdama pagerinti įsidarbinimo galimybes ir sustiprinti socialinę sanglaudą Portugalija gali pasinaudoti „Europos socialiniu fondu +“;

(29) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2022 m. stabilumo programą, o jos nuomonė[25] atspindėta toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(30) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Portugalijos atveju tai konkrečiai atspindėta toliau išdėstytose 1 ir 2 rekomendacijose,

(31) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo 2022 m. nacionalinę reformų programą ir 2022 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos toliau išdėstytose 1, 2 ir 4 rekomendacijose. 1 ir 2 rekomendacijomis taip pat prisidedama prie euro zonai skirtos rekomendacijos, ypač pirmosios ir ketvirtosios rekomendacijų euro zonai, įgyvendinimo. 1 rekomendacijoje nurodyta fiskalinė politika padeda, be kita ko, šalinti su didele valdžios sektoriaus skola siejamą disbalansą esant mažam našumo augimui. 2 rekomendacijoje nurodyta politika padeda, be kita ko, mažinti valdžios ir privačiojo sektoriaus bei išorės skolą, nes visapusiškas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas parems augimą ir kartu padidins ekonomikos atsparumą. 4 rekomendacijoje nurodyta politika padeda, be kita ko, spręsti su didele išorės skola susijusio pažeidžiamumo problemą ilguoju laikotarpiu,

REKOMENDUOJA Portugalijai 2022 ir 2023 m. imtis šių veiksmų:

1. 2023 m. užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą, kad jis neviršytų vidutinio laikotarpio potencialios gamybos apimties augimo, atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir pabėgėliams iš Ukrainos. Būti pasirengusiai einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir energetinį saugumą, be kita ko, naudojantis EGADP, „RePowerEU“ ir kitų ES fondų lėšomis. Laikotarpiu po 2023 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę, patikimą bei laipsnišką skolos mažinimą ir fiskalinį tvarumą vidutiniu laikotarpiu, vykdant laipsnišką konsolidavimą, investicijas ir reformas. Didinti mokesčių ir socialinės apsaugos sistemų veiksmingumą, visų pirma supaprastinant abi sistemas, didinant jų administravimo efektyvumą ir mažinant susijusią administracinę naštą.

2. Toliau įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą laikantis tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo

[25] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

sprendimą. Pateikti 2021–2027 m. sanglaudos politikos programavimo dokumentus, kad būtų galima baigti derybas su Komisija ir paskui pradėti juos įgyvendinti.

3. Sudaryti geresnes sąlygas pereiti prie žiedinės ekonomikos, visų pirma didinant atliekų prevenciją, perdirbimą ir pakartotinį naudojimą, kad atliekos nepatektų į sąvartynus ir deginimo įrenginius.

4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro, be kita ko, transporto sektoriuje. Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą modernizuojant elektros energijos perdavimo ir skirstomuosius tinklus, sudarant sąlygas investuoti į elektros energijos kaupimą ir supaprastinant leidimų išdavimo procedūras, kad būtų galima toliau plėtoti elektros energijos gamybą iš vėjo, ypač jūros vėjo, ir saulės. Stiprinti investicijų į pastatų energijos vartojimo efektyvumą paskatų sistemą. Didinti elektros energijos jungčių skaičių.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė